

اונز، محمول‌انگاری، و سویه‌ی تاریک آموزه‌ی ابزارانگارانه

ساجد طیبی

پژوهشگاه دانش‌های بنیادی

خلاصه:

من در این مقاله دو هدف را دنبال می‌کنم. هدف نخست دفاع از دیدگاه محمول‌انگارانه در معناشناسی نام‌های خاص در مقابل استدلالی از گرت اُونز است. اُونز این استدلال را در فصل ۱۱ از کتاب *The Varieties of Reference* به نحوی اجمالی و گذرا برضد روایت تایلر برج از محمول‌انگاری اقامه می‌کند. برخلاف عمده‌ی استدلال‌های مطرح‌شده در بحث‌های دامنه‌دار کلاسیک و اخیر به‌نفع یا برضد محمول‌انگاری، استدلال اُونز ناظر بر کاربردهای محمولی نام‌های خاص نیست. اُونز در عوض بر کاربردهای ارجاعی نام‌های خاص تمرکز می‌کند و با طرح مثالی علی‌الادعا نقض استدلال می‌کند که تحلیل برج از این کاربردها، به دلیل غفلت از جنبه‌ی اجتماعی مهمی از نام‌های خاص، می‌تواند به نتایجی نامقبول بیانجامد. من در این مقاله، پس از طرح اجمالی ایده‌ی محمول‌انگاری در باب نام‌های خاص، این استدلال را با تفصیلی بیشتر از خود اُونز بازسازی کنم و نشان می‌دهم که اگر این استدلال موفق باشد، نه تنها برضد روایت برج بلکه برضد دیگر روایت‌های محمول‌انگاری نیز کار خواهد کرد. پس از آن، با بهره‌گیری از چارچوب پرونده‌های ذهنی برای مطالعه‌ی اندیشه‌های مفرد، که در کارهای اخیر فرانسوا رکانتی ارائه شده است، تلاش خواهم کرد نشان دهم که استدلال اُونز موفق نیست. مشخصاً استدلال خواهم کرد که این استدلال بر تصویری نادرست از ویژگی‌های بازنمایی اندیشه‌های دخیل در ابرازهای حاوی کاربردهای ارجاعی نام‌های خاص مبتنی است. با پیش نهادن و دفاع از تصویری جایگزین از این ویژگی‌ها، بر اساس ایده‌های رکانتی درباره‌ی پرونده‌های ذهنی، نشان خواهم داد که محمول‌انگاری از این نتایج نامقبول مبرا است.

هدف دوم من در این مقاله فراتر از بحث معناشناسی نام‌های خاص است. تلاش خواهم کرد با بهره‌گرفتن از ایده‌هایی که در ردّ استدلال اُونز مطرح کرده‌ام، نتایجی درباره‌ی رابطه‌ی میان ویژگی‌های بازنمایی اندیشه و زبان مطرح و از آنها دفاع کنم. به طور مشخص، استدلال خواهم کرد که آموزه‌ی ابزارانگارانه، که دیوید کپلن مطرح می‌کند، سویه‌ی تاریک مغفولی دارد. مطابق آموزه ابزارانگارانه، زبان نقشی فراتر از صرف ابزار انتقال اندیشه‌های ما ایفا می‌کند. مشخصاً کپلن استدلال می‌کند که ما به واسطه‌ی عضویت در یک جامعه‌ی زبانی قادر به درک اندیشه‌هایی هستیم که بدون جامعه‌ی زبانی برای ما دسترس‌ناپذیر اند و به این معنا زبان دامنه‌ی اندیشه‌های ما را گسترده می‌کند. نشان خواهم داد که روی دیگر این قدرت زبان در قلمروی اندیشه این است که عضویت در جامعه‌ی زبانی در شرایطی خاص می‌تواند برخی اندیشه‌هایی را که در غیر این صورت برای ما دسترس‌پذیر اند، غیرقابل درک کند. به این معنا، عضویت در جامعه‌ی زبانی می‌تواند دامنه‌ی اندیشه‌های قابل درک برای ما را محدود کند.

زمان: دوشنبه، ۳۰ بهمن ۱۳۹۶، ساعت ۱۶ الی ۱۸

مکان: میدان شهید باهنر، پژوهشگاه دانش‌های بنیادی (مرکز تحقیقات فیزیک نظری و ریاضیات)،

پژوهشکده فلسفه تحلیلی، سالن شماره ۱